

2 - Deelgebiedenkaart en beschrijvingen

Inleiding

De informatie uit deze bijlage biedt initiatiefnemers een handvat voor de onderbouwing van ruimtelijke initiatieven met landschappelijke impact.

De Deelgebiedenkaart verdeelt de gemeente in deelgebieden met vergelijkbare landschappelijke kenmerken. In de bijbehorende Deelgebiedbeschrijvingen is per deelgebied beschreven welke landschappelijke waarden en kenmerken er aanwezig zijn. Ook is voor elk deelgebied beschreven welk (landschappelijk) beleid uit de Structuurvisie van de Ronde Venen van toepassing is op dit deelgebied. Dit laatste gebeurt ter verduidelijking, de Structuurvisie zelf blijft hiervoor uiteraard het leidende document.

Deze bijlage is opgedeeld in drie delen die elk ingaan op een aspect van het landschappelijke beleid en de landschappelijke waarden van De Ronde Venen.

1. Deelgebiedenkaart.
2. Relevant beleid (uit vooral de Structuurvisie De Ronde Venen 2030).
3. Relevant beleid gespecificeerd per deelgebied en toelichting van landschappelijke waarden.

Deel 1: Deelgebiedenkaart

Om de verschillende waarden en visies op het grondgebied van De Ronde Venen te duiden, is het gebied van De Ronde Venen opgedeeld in negen deelgebieden. Deze verdeling is op basis van specifieke kenmerken van de gebieden, zoals de verkaveling, begrenzing, de (historische) totstandkoming en het gebruik. De negen gebieden zijn op de deelgebiedenkaart zichtbaar.

Deel 2: Relevant beleid

De kaders voor deze Landschapsnota staan vooral in de Structuurvisie De Ronde Venen 2030. In de Structuurvisie is beleid vastgesteld dat richting geeft aan ontwikkelingen in het landschap. Ten dele zijn deze beleidsuitspraken vastgelegd in de Landschapsbeleidskaart, omdat de aard van diverse beleidsuitspraken uit de Structuurvisie zich niet leent voor opname op de Landschapsbeleidskaart. Aanvullend op de Landschapsbeleidskaart is dan ook het beleid dat is vastgesteld in de Structuurvisie van kracht. Het landschappelijk relevante beleid uit de Structuurvisie wordt hier daarom ter verduidelijking op een rij gezet. Naast het beleid uit de Structuurvisie wordt ook ander relevant landschappelijk beleid genoemd, dat voor de Landschapsnota van belang is wordt vastgesteld. Dit heeft grotendeels een basis in bestaand beleid, bijvoorbeeld de gebiedsprocessen.

Deel 3: Toelichting landschappelijke waarden en relevant beleid per deelgebied

Per deelgebied wordt beschreven welke landschappelijke waarden en kenmerken aanwezig zijn en waarom deze van waarde zijn. Ook is voor elk deelgebied beschreven welk (landschappelijk) beleid uit de Structuurvisie van de Ronde Venen van toepassing is op dit deelgebied. Dit gebeurt door per deelgebied een tabel af te beelden met daarin al het beleid uit onderdeel 2. In de tabel wordt aangegeven welk beleid hiervan van toepassing is op het betreffende deelgebied.

Deel 1: Deelgebiedenkaart

Legenda deelgebiedenkaart:

Gebied	Landschapstype en gebruik	Locatie(s)
1	Veen en Klei: landbouw.	Broekzijdse polder, Baambrugge Oostzijds, Baambrugge Westzijds, Holendrecht-Waardassacker
2	Veen: landbouw, natuur (EHS, Natura 2000)	Botshol-Nellestein
3	Plassen: recreatie en natuur	Vinkeveense Plassen (met randzones), Achterbos West, Abcoudermeer
4	Veen: landbouw, natuur (EHS)	Groot Wilnis-Vinkeveen
5	Veen: natuur (EHS)	Wilnis Bovenlanden
6	Veen: landbouw, natuur (EHS), Groene Contour	Mijdrechtse bovenlanden en Blokland
7	Droogmakerij: landbouw	Eerste Bedijking, Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Groot Mijdrecht-west, Wilnis Veldzijde
8	Droogmakerij: natuur	Groot Mijdrecht (oostelijke delen)
9	Kernen	Abcoude, Amstelhoek, Baambrugge, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis

Deel 2: Relevant beleid

Hieronder is het landschappelijk relevante beleid uit de Structuurvisie weergegeven. Dit betreft een samenvatting waar voor het leesgemak een nieuwe nummering in is aangebracht. Deze nummering komt dus niet overeen met die uit de Structuurvisie. Deze samenvatting is puur ter verduidelijking, geldend blijft het beleid uit de Structuurvisie zelf.

1. Landschappelijke kwaliteit

1.1 Randen en linten

- De tracés van randen en linten worden behouden en beschermd, bijvoorbeeld door instandhouding van historisch kenmerkende dijkprofielen. Bij dijkverbeteringen vertaalt het waterschap dit in Landschapsnota's en/of beeldkwaliteitsplannen per project. Onder andere in de vorm van dwarsprofielen, ofwel doorsneden.
- Doorzichten in linten worden behouden en waar mogelijk gecreëerd.
- Nieuwe ontwikkelingen in randen en linten kunnen plaatsvinden, wanneer ze aansluiten bij maat, schaal en ritme van de omgeving en niet zorgen voor verdichting van de linten.

1.2 Veenweidegebied

- De openheid van het landschap, zichtlijnen, verkavelingspatroon, andere cultuurhistorische elementen en aanwezige natuurwaarden worden beschermd.
- In het veenweidegebied vinden we zowel op zichzelf staande natuur- en landbouwgebieden, als combinaties van landbouw- en natuurgebied.
- Ontwikkelingen, waaronder natuurontwikkeling, worden toegelaten wanneer deze een bijdrage leveren aan het behouden of versterken van de landschappelijke kwaliteit van deze gebieden. Uitwerking daarvan vindt onder meer plaats in het kader van gebiedsprocessen.

1.3 Droogmakerijen

- De grote variatie aan landgebruik (woongebieden, grasland, glastuinbouw, natuurontwikkeling, recreatie) geeft karaktersverschillen per droogmakerij. De mate waarin de rationele kavelstructuur (in vaste maten) nog aanwezig is, is één van deze verschillen. Behoud en versterking van deze rationele structuur wordt bij ontwikkelingen nagestreefd.
- Variaties in openheid door meer of minder grote hoeveelheid functies worden behouden en vormen een criterium bij ontwikkelingen (waaronder de keuzes voor wegbeplanting).
- Kreekruggen in de droogmakerijen zijn van grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde en worden beschermd.

1.4 Stroomruggen

- Stroomruggen zijn in het landschap zichtbare restanten van riviertakken die beschermd worden om hun cultuurhistorische en landschappelijke belang.
- Het landschap is te typeren als een combinatie van open- en beslotenheid. Belangrijk is om binnen riviervervlechtingen en meanders openheid te behouden.
- Kleinschaligheid wordt nagestreefd; voorkomen wordt dat bebouwing aan elkaar groeit.
- Behoud, bescherming en versterking van beplantingen op particuliere percelen en de openheid daar omheen en behoud van zichtlijnen op achterliggende polders.

1.5 Plassen

- Op en rond de Vinkeveense Plassen en het Abcoudermeer komen landschap, natuur en recreatie samen. Een goede balans tussen deze functies is het uitgangspunt.

- De plassen zijn landschappelijk van (boven)regionaal belang door het verveninglandschap in diverse stadia. Dit landschap wordt beschermd.
- Behoud van de legakkers is een belangrijke doelstelling in dit gebied. De kosten van legakkerherstel en -onderhoud worden gedekt door recreatief gebruik.
- Bouw- en gebruiksmogelijkheden in het bestemmingsplan worden verruimd voor recreatief gebruik. Onderhoud van de legakkers is hierbij randvoorwaardelijk. De gemeente stelt beeldkwaliteitseisen vast.

1.6 Waterhuishouding

- Gebruiksbeperkingen (bebouwing en beplanting) op en rondom dijken vanuit bestemmingsplan en Waterschapskeur.
- Gemeentebrede toets op klimaat 2050, waaruit naar voren is gekomen dat er een tekort is aan waterberging van 20 ha in de polder Groot Mijdrecht.
- De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW-richtlijn) is mede bepalend voor ontwikkelingsmogelijkheden binnen de tot de KRW behorende waterlichamen. Dit zijn Botshol, Vinkeveense Plassen, polder Demmerik, Veldwetering, Mijdrechtse bovenlanden, Hoofdtocht Groot Mijdrecht.

1.7 Kernen landelijk gebied

- De kleine kernen in het landelijk gebied zijn oriëntatiepunten in het landschap. Soms heel bescheiden ondersteunen ze de kwaliteit van het landschap. Deze kernen worden behouden en kunnen op microniveau een kwaliteitsimpuls krijgen.
- Ontwikkelingen in kleine kernen zijn mogelijk, wanneer ze passen bij de schaal en kwaliteit van het landschap.
- De kernen De Hoef en Waverveen zijn apart uitgewerkt in de Landschapsnota. De overigen zijn Nessersluis, Gemaal Hoofdweg Groot Mijdrecht, Stokkelaarsbrug, Geerkade, Demmerik en Donkereind

2. Natuur

2.1 Natuur

- Bestaande natuur binnen de EHS en natuurwaarden buiten de EHS worden beschermd in het bestemmingsplan. Biodiversiteit en ecologische waarden worden behouden en waar mogelijk versterkt. De beleidskaart in de Landschapsnota geeft geen inzicht in natuurwaarden.
- Natuur wordt pas bestemd als natuurgebied na daadwerkelijke inrichting als 'natuurgebied'.
- Natuur kan zowel door de overheid als door particulieren worden ingericht en beheerd
- Natuurontwikkeling is zo veel mogelijk klimaatbestendig.
- Economische ontwikkelingen in of in de directe nabijheid van natuur (onder voorwaarden) zijn mogelijk. Gezocht wordt naar maatwerkoplossingen die recht doen aan zowel de ondernemer als de natuur.
- De lopende gebiedsprocessen zijn kaderstellend; de gemeente waarborgt dat inwoners goed betrokken worden bij gebiedsprocessen. De bestaande en nieuwe natuur in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) beperkt zich tot de gebieden die écht noodzakelijk zijn voor het functioneren van de EHS. Contacten met de provincie hierover richten zich hierop.
- Natuurontwikkeling ondergaat een landschappelijke en cultuurhistorische toets.
- Het beheerplan Natura 2000 Botshol bevat een sociaaleconomische paragraaf, waarin aangegeven is wat de externe werking is en hoe daarmee wordt omgegaan. De gemeente is partner bij het opstellen van het beheerplan en zet zich er voor in dat de effecten van de externe

werking zo veel mogelijk beperkt blijven. Het beheerplan brengt in beeld hoe doelen en soorten flora en fauna behouden kunnen blijven en verder ontwikkeld worden. Het beheerplan geeft speciale aandacht aan de waterproblematiek.

3. Landbouw

3.1 Landbouw algemeen

- Landbouw is de belangrijkste drager van het landschap; het gebruik door boerenbedrijven staat centraal en bepaalt mede het landschap. Ontwikkeling van de landbouw brengt ook ontwikkeling in het landschap met zich mee.
- De landbouw heeft te maken met diverse wet- en regelgeving. Het gemeentelijke beleid (bestemmingsplan, Geurbeleid) is erop gericht om binnen deze wet- en regelgeving zoveel mogelijk ruimte te bieden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.
- Innovatie en verduurzaming van (multifunctionele) landbouwbedrijven wordt toegejuicht. De gemeente wil hieraan een bijdrage leveren door een proactieve houding in eventuele planologische procedures.
- Op bouwvlakken kunnen voor eigen gebruik kleine windturbines worden geplaatst (tot 20 meter hoogte), zonnepanelen en biogasinstallaties.
- Intensieve (niet-grondgebonden) landbouw wordt, met name vanwege de effecten op de omgeving, niet toegelaten met uitzondering van de bestaande intensieve veehouderijbedrijven.

3.2 Landbouw gebiedsindeling

- 'Landbouwkerngebieden' zijn gebieden met de beste landbouwkundige omstandigheden. De ontwikkeling van de landbouw heeft prioriteit boven andere ontwikkelingen (zoals recreatie en natuur).
- In 'landbouwgebieden' zijn kansen om in aanvulling op het agrarische gebruik van de gronden ontwikkelingen op het gebied van multifunctionaliteit, recreatie, duurzaamheid en landschap vorm te geven. De gemeente staat open voor ontwikkeling en denkt mee over de wijze waarop deze kan worden vormgegeven. Daarbij wordt gezocht naar ontwikkelruimte die ook een bijdrage levert aan de kwaliteit van de omgeving.

3.3 Glastuinbouwconcentratiegebied

- Glastuinbouw buiten het glastuinbouwconcentratiegebied blijft mogelijk bij bedrijven met een bestemming 'glastuinbouwbedrijven'. Vanwege de landschappelijke impact van glastuinbouw geldt hierbij een maximale oppervlakte van 2 ha.
- Binnen het glastuinbouwconcentratiegebied geldt geen oppervlaktebeperking voor kassen.
- In het bestemmingsplan worden bouwmogelijkheden voor kassen opgenomen die passen bij de ontwikkeling die deze sector doormaakt en de schaal van het landschap.

3.4 Agrarische bouwvlakken

- Agrarische bedrijven hebben een bouwvlak dat past bij de omvang van het bedrijf en waarbinnen uitbreiding mogelijk is.
- Bedrijfsontwikkeling (schaalvergroting, verduurzaming, multifunctionaliteit, innovatie) kan gevolgen hebben voor de ruimtebehoefte. De gemeente ondersteunt initiatieven, maar maakt wel een afweging aan de hand van de landschappelijke impact en de functionele noodzaak.
- Waar ontwikkeling tegen grenzen in regelgeving lijkt aan te lopen, zoeken betrokkenen maatwerkoplossingen. De gemeente werkt hiervoor instrumenten uit op het niveau van het bouwvlak, onder meer te vinden in de Landschapsnota. Kansen bestaan waar

bedrijfsontwikkeling gekoppeld kan worden aan landschappelijke kwaliteitswinst. Bijvoorbeeld door bebouwing zonder functionele binding met het landelijke gebied terug te dringen.

- Agrarische bouwvlakken
 - o *Uitbreiden*: mogelijk tot een maximum dat past bij eventuele schaalvergroting in het 'landbouwkerngebied'.
 - o *Gecontroleerd groeien*: mogelijk tot een maximum dat past bij het agrarische gebruik van 'landbouwgebied' en de kwaliteit van de omgeving.
 - o *Niet uitbreiden*: van het verbod tot uitbreiden kan worden afgeweken, wanneer is aangetoond dat de landschappelijke kwaliteit ter plaatse niet wordt aangetast. Hierbij worden zware eisen gesteld aan landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit.
 - o *Nieuwe bouwvlakken*: om verplaatsing van agrarische bedrijven elders uit de gemeente mogelijk te maken, bijvoorbeeld uit rivierlinten, of in het kader van gebiedsprocessen, zijn in drie bebouwingslinten nieuwe bouwvlakken toegestaan (Westkanaaldijk, Indijkweg parallel aan spoorlijn, westzijde A2 – Holendrecht-Waardassacker). Elders in het landelijke gebied zijn geen mogelijkheden voor nieuwe agrarische bouwvlakken.

3.5 Verbreding agrarische bedrijfsvoering

- Multifunctioneel werken binnen een agrarisch bedrijf is een passende strategie voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering.
- In het bestemmingsplan worden ruime mogelijkheden gecreëerd voor nevenactiviteiten op het agrarisch bedrijf. De mogelijkheden daartoe worden niet limitatief opgenomen, maar voorwaarden worden opgenomen voor de kwaliteit van de omgeving. Bij nevenactiviteiten horen passende bouwmogelijkheden.
- Het bestemmingsplan zal mogelijk maken dat een agrarisch bouwvlak, eventueel met uitbreiding, volledig kan worden omgevormd tot een marktportaal met daarbij passende bouw- en gebruiksmogelijkheden.
- Bestaande niet-agrarische bedrijvigheid mag worden voortgezet en krijgt passende, bescheiden uitbreidingsmogelijkheden.

3.6 Agrarische bedrijfsbeëindiging

- Na bedrijfsbeëindiging kan de agrarische functie van de bouwkafeel worden omgezet in wonen. Eén of enkele extra woningen zijn mogelijk, wanneer daar de sloop van bedrijfsbebouwing tegenover staat. Provinciaal beleid is hierbij leidend.
- Na bedrijfsbeëindiging kan de agrarische functie van de bouwkafeel worden omgezet in andere functies, waaronder recreatie. Hier staat landschappelijke kwaliteitswinst tegenover, bijvoorbeeld in de vorm van sloop van bedrijfsgebouwen. Bij de afweging over functiewijziging onderzoekt de gemeente of de functie in het gebied past. Thema's zijn:
 - o Verkeersaantrekkende werking, uitstraling (aard, schaal en omvang van de voorgenomen bedrijvigheid) en eventuele milieuhinder.
 - o Functies in het stedelijk gebied mogen geen (onevenredige) concurrentie ondervinden van activiteiten in het landelijk gebied.
 - o Activiteiten mogen geen belemmering zijn voor omliggende agrarische bedrijven.
- Bij een integrale kijk op functiewijziging van een bouwkafeel kan de gemeente verder kijken dan de bouwkafeel en zich bijvoorbeeld richten op ruimtelijke kwaliteitswinst buiten de kafeel. Een gebiedsproces en de Landschapsnota vormen mogelijke kaders hiervoor.

4. Cultuurhistorie

4.1 Cultuurhistorie

- De in De Ronde Venen aanwezige cultuurhistorische waarden worden behouden en waar mogelijk versterkt.
- Om het cultuurhistorische besef en de impact van cultuurhistorische waarden te vergroten, wordt ingezet op het stimuleren van beleefbaarheid.
- Behoud van cultuurhistorische waarden betekent niet automatisch dat zaken 'op slot gezet' worden. Uitgangspunt is dat het aspect cultuurhistorie dusdanig zorgvuldig wordt afgewogen bij ontwikkelingen en initiatieven dat dit tot wederzijdse versterking leidt.

4.2 Beschermd dorpsgezicht

- Het beschermd dorpsgezicht Loenersloot en het zuidelijke deel van het beschermd dorpsgezicht Baambrugge hebben een meer landelijk, en bij Loenersloot zelfs parkachtig karakter, dat behouden en versterkt wordt.

4.3 Stelling van Amsterdam

- De hoofdweerstandslijn van de Stelling van Amsterdam met haar forten en typerende lijnen van de accessen nabij de weerstandslijn, wordt zichtbaar gemaakt door het creëren van een planologische bufferzone.
- Economische en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling in de forten is mogelijk, wanneer deze passen bij de cultuurhistorische waarden van de Stelling van Amsterdam, de duurzame instandhouding waarborgen en bijdragen aan de recreatieve belevingswaarde van de Stelling. Bijvoorbeeld door een openbaar karakter.
- Ontwikkelingen in de Stelling van Amsterdam zijn mogelijk indien de openheid van het gebied niet onevenredig wordt aangetast; de cultuurhistorische waarden van de forten met bijbehorende hoofdweerstandslijn, accessen, schootsvelden, zichtlijnen en objecten worden in stand gehouden en de beleefbaarheid wordt waar mogelijk versterkt.
- De mogelijke natuurwaarden van de forten zijn binnen de wettelijke kaders ondergeschikt aan de cultuurhistorische, landschappelijke en recreatieve waarden van het fort als onderdeel van de militaire linie van de Stelling van Amsterdam.

4.4 Oude Hollandse Waterlinie

- De verschillende verdedigingslijnen van de Oude Hollandse Waterlinie worden door regels in bestemmingsplannen of beheersverordeningen beschermd. De recreatieve beleefbaarheid van de linie wordt bevorderd.

4.5 Beschermd legakkerzone

- Behoud van de legakkers is een belangrijke doelstelling in het gebied van de Vinkeveense Plassen
- De kosten van legakkerherstel en -onderhoud in het plassengebied worden gedekt door recreatief gebruik. Bouw- en gebruiksmogelijkheden in het bestemmingsplan worden verruimd ten behoeve van recreatief gebruik. Onderhoud van de legakkers is hierbij randvoorwaardelijk en de gemeente stelt beeldkwaliteitseisen.

5. Recreatie

- Het recreatief potentieel van routes, plassen, verblijfsaccommodaties, de Stelling van Amsterdam en de weidse landschappen zijn ingrediënten voor 'branding' van de gemeente in de Metropool en de regio. Het recreatieve beleid richt zich op deze onderwerpen.
- Recreatieve poorten leiden bezoekersstromen De Ronde Venen in en bieden voorzieningen voor recreanten. Ingezet wordt op diversiteit en kwaliteit van het aanbod.
- In de recreatieve ontwikkelingsgebieden (Vinkeveense Plassen en Marickenland West) is ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, voorzieningen en/of verblijfsrecreatie binnen de landschappelijke kaders uit de Landschapsnota. Met recreatieve ontwikkelingsgebieden wil de gemeente nieuwe recreantenstromen trekken en de Vinkeveense Plassen beter met de lintbebouwing van Vinkeveen verbinden. De herijkte Structuurvisie Vinkeveen Centrum 2013 en de Recreatievisie 2013 zijn uitgangspunten voor recreatieve ontwikkeling.
- De gemeente streeft naar verbetering van de vaarverbindingen met Amsterdam en de Hollandse-Utrechtse Plassen. Verbetering van het 'blauwe netwerk' met partners in het Groene Hart, de Metropool en het waterschap.
- Invullen ontbrekende schakels in het 'Groene netwerk' (wandelen, fietsen) en eventuele aanleg van nieuwe routes met gebruik van historische structuren. Kleine voorzieningen en verblijfsmogelijkheden koppelen aan het 'Groene Netwerk'. Verdere uitwerking recreatieve beleefbaarheid van de Stelling van Amsterdam en de Oude Hollandse waterlinie.
- Recreatie maakt vroegtijdig integraal onderdeel uit van plannen voor realisatie van de EHS. Wanneer recreatie financieel bijdraagt aan realisatie van de EHS, staat hier planologische ontwikkelingsruimte tegenover.

6. Kernrandzones

- Verbetering van ruimtelijke kwaliteit rond de kernen en versterking van recreatieve mogelijkheden.
- Versterking van recreatieve belevingswaarde en tegengaan verrommeling door realisatie van natuur, groen, aanleg en beheer van recreatieve voorzieningen.
- Betreft: Abcoudermeer en noordrand Abcoude, zuidrand Abcoude, Demmeriklanden Vinkeveen, Dijksterreinen Vinkeveen, Marickenland west, Driehoek Mijdrecht-Wilnis.

Overig relevant beleid

Hieronder is overig gemeentelijk landschappelijk beleid weergegeven. Dit is beleid dat geen onderdeel is van de Structuurvisie en in aanvulling hierop met de Landschapsnota van kracht wordt.

Beplantingen

- Gestreefd wordt naar behoud en bescherming van beeldbepalende/monumentale beplantingen op particuliere percelen (bouwvlakken) en de openheid daar omheen. Dat geldt onder andere voor monumentaal groen dat genoemd wordt in monumentbeschrijvingen van gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten. Dat zijn bijvoorbeeld leilinden bij historische boerderijen en de historische tuinaanleg bij buitenplaats Valkenheining.
- Particuliere beplantingen dragen bij aan de inpassing van nieuwe agrarische bouwvlakken en de uitbreiding ervan. Inpassing is het samenspel van twee aspecten: het bouwkundig architectonische en het landschappelijk architectonische, in één plan te ontwerpen. Dit plan is onderdeel van de indieningsvereisten, beschreven in bijlage 3.
- Behoud en bescherming van de openheid betekent een spaarzame toepassing van openbare beplantingen, naast hetgeen op particuliere percelen al aanwezig is. Dit wordt in 2014 uitgewerkt in een streefbeeld wegbeplantingen buitengebied.

Kreekrukken

- Kreekrukken zijn de hogere delen langs getijdengeulen in het waddengebied, dat zich westelijk van de Hoofdweg-N212 bevond. Kreekrukken bestaan uit klei en zand, net zoals de stroomrukken en zakken daardoor veel minder snel dan de omringende veengrond. Grotere kreekrukken en delen ervan zijn zichtbaar in de Eerste, Tweede en Derde Bedijking, vooral bij het gebruik als grasland. Behalve de zee was er ook invloed van het vroegere Rijn-Vecht riviersysteem (Spengen Stroomgordel). Dit zijn geen kreekrukken maar kleiafzettingen (oeverwallen) langs oude riviertakken. Ze zijn niet zichtbaar zoals kreekrukken. Wel zichtbaar zijn de kleiputten (Wilnis Bovenlanden), gegraven op de oeverwallen van de Spengen Stroomgordel. In de Landschapsbeleidskaart wordt bescherming aan kreekrukken gegeven.

Deel 3: Toelichting landschappelijke waarden en relevant beleid per deelgebied

Deelgebied 1. Veen en Klei: landbouw

Broekzijdse polder, Baambrugge Oostzijds, Baambrugge Westzijds, Holendrecht-Waardassacker

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 1

Landschapstype/ landgebruik/waarden	Relevant beleid voor deelgebied 1	Opmerkingen
Randen en linten	X	Doorzichten in rivierlinten behouden
Veenweidegebied	X	
Droogmakerijen		
Stroomruggen	X	
Plassen	X	
Waterhuishouding	X	
Kernen landelijk gebied	X	In dit deelgebied ligt de kern Stokkelaarsbrug
Natuur	X	Tot de EHS behoren het Abcoudermeer, rivieren, forten en de linedijk naar Fort Nigtevecht
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied	X	
Landbouwgebied	X	
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden	X	Geldt voor landbouwkerngebied
Bouwvlak gecontroleerd groeien	X	Geldt voor landbouwgebied
Bouwvlak niet uitbreiden	X	Ter plaatse van stroomruggen
Bouwvlak nieuw	X	Geldt voor de drie zones waar dit is toegestaan
Verbreiding agr. bedrijfsvoering	X	
Agr. bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	Buitenplaatszone Gein en Angstel met herenboerderijen, buitenhuizen, tuinen en zichtlijnen
Beschermde dorpsgezichten	X	Abcoude, Baambrugge en Loenersloot
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel	X	
Fort Bij Abcoude	X	
Fort Nigtevecht	X	
Oude Hollandse Waterlinie		
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Abcoudermeer; Groene en Blauwe Netwerk
Kernrandzones	X	Abcoudermeer, noordrand Abcoude, Abcoude Zuid
Beplantingen	X	
Kreekruggen		
Overige legakkers		

Ontwikkelingen

Ten zuiden van fort Nigtevecht wordt in het kader van de Ecologische Verbinding Venen-Vechtplassen een 'ecozone' van 8 ha gerealiseerd.

Beleidskaart (waardevol en kenmerkend)

Openheid

Dit deelgebied kenmerkt zich door open ruimten van het weidegebied en de linten op de stroomruggen. De historische rivierlinten en begrenzen het veelal lege gebied. Later zijn infrastructurele werken zoals het kanaal, de spoorlijn en de A2 in het landschap aangelegd. Deze werken doorsnijden het landschap en creëren nieuwe grenzen. Vanaf alle genoemde grenzen en randen is zicht op de openheid. Het gebruik als grasland garandeert het behoud van de openheid.

Middeleeuwse verkaveling

De huidige kavelverdeling is ontstaan vanaf de 12de eeuw. Ten oosten en zuiden van Abcoude is op de oude oeverwallen de oudste verkaveling aanwezig. Dit is een onregelmatige blokverkaveling. De overige verkaveling is een verkaveling met opstreckende stroken, die is ontstaan uit het in cultuur brengen van het vroegere drassige land vanaf de oevers van het Gein, de Winkel, Holendrecht en Vecht. De doorlopende verkaveling tussen de Vecht en de Angstel wordt door de spoorlijn en het kanaal doorsneden. De A2 doorsnijdt de langgerekte verkaveling ten oosten van de Angstel richting Vinkeveen. In de verkaveling zijn oude rivierlopen van de Angstel, Winkel en Horn zichtbaar.

Stelling van Amsterdam

Fort Nigtevecht

- Fort
- Hoofdweerstandslijn: Via het Gein, over de Liniedijk richting Vecht (ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal)
- Accessen: Amsterdam Rijnkanaal en Vecht
- Schootsveld

Fort Abcoude

- Fort
- Hoofdweerstandslijn: Vanaf de Winkel naar Abcoude richting het Gein
- Accessen: spoorlijn Amsterdam – Utrecht en de Lange Coupure
- Schootsveld

Fort aan de Winkel.

- Fort
- Hoofdweerstandslijn: Winkel
- Accessen: A2 en verlengde van Ruigkade
- Schootsveld

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Rivierlinten Angstel, Gein, Winkel, Holendrecht, Oude Waver
- Rijksstraatweg (inclusief Lange en Korte Coupure)

Hoofdinfrastructuur

- Spoorlijn, A2 en kanaal

Overige structuren

- Meanders van Angstel en Horn in het stroomruggenlandschap
- Buitenplaatszone Gein en Angstel met herenboerderijen, buitenhuizen, tuinen en zichtlijnen
- Molenweteringen en molengangen
 - o Molenweteringen in Waardassacker, Holendrecht en de Broekzijdse polder;
 - o bij molen 't Hoog en Groenland;
 - o ten noordoosten van Baambrugge (Indijkweg oost);
 - o in de polder Baambrugge Oostzijde Noord ten noorden van de Broekzijdse molen;
 - o In de polder Holendrecht-Waardassacker is de omlijning van een oude molengang nog te zien, het water zelf is verdwenen.
- Indijk (achtergrens middeleeuwse ontginningen vanaf de Vecht en Angstel)
- Ruwelswal
- Velterslaan (tolweg naar Nigtevecht)

Stroomruggen

Het noordelijke deel van de polder Baambrugge Oostzijde is geheel stroomruggebied. De overige stroomruggen beperken zich tot de (voormalige) rivierlopen van de Angstel, Winkel, Horn, Gein en Holendrecht-Waardassacker.

Molenbiotopen

- Molenbiotoop Broekzijdse Molen, Gein Noord 41 in Abcoude
- Molenbiotoop Oostzijdse Molen Delphine, Gein Zuid 14 in Abcoude
- Molenbiotoop 't Hoog en Groenland, Rijksweg 2 in Baambrugge

Kleine landschapselementen

- Voormalige kasteelplaats Slot van Abcoude
- Batterij langs het Gein, aangelegd in 1810 als onderdeel van de Posten van Krayenhoff, een voorloper van de Stelling van Amsterdam. Later is het onderdeel geworden van de Stelling van Amsterdam.

Deelgebied 2. Veen: landbouw, natuur (EHS, Natura 2000)

Botshol-Nellestein

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 2

<i>Landschapstype/ landgebruik/waarden</i>	<i>Relevant beleid voor deelgebied 2</i>	<i>Opmerkingen</i>
Randen en linten	X	Linten van de Oude Waver en Winkel
Veenweidegebied	X	
Droogmakerijen		
Stroomruggen	X	Winkel
Plassen		
Waterhuishouding	X	Beheerplan Natura 2000 en KRW
Kernen landelijk gebied	X	
Natuur	X	Botshol-Nellestein behoort voor het grootste deel tot de EHS, waaronder de Oude Waver en Winkel. Botshol is Natura 2000-gebied.
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied	X	
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden		
Bouwvlak gecontr. groeien	X	Landbouwgebied
Bouwvlak niet uitbreiden	X	Stroomrugzone Winkel
Bouwvlak nieuw		
Verbreding agr. bedrijfsvoering	X	
Agr. bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol	X	Nadrukkelijke natuur- en landschapsfunctie, passend bij een EHS en Natura 2000 gebied (fort en omliggende linielandschap)
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie		
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene- en Blauwe Netwerk
Kernrandzones		
Beplantingen	X	
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

Het beheersplan voor het Natura 2000 gebied Botshol is in voorbereiding.

Beleidskaart (waardevol en kenmerkend)

Openheid

Dit deelgebied bestaat uit twee delen. Enerzijds de noordelijke polder Nellestein, een weidegebied waar het grasland de openheid garandeert. Anderzijds het zuidelijk gelegen Botshol, een natuurgebied, met daarbinnen de Groote Wije als open gebied. Het beheer van het natuurgebied (graslanden, rietlanden, bos) zorgt voor open en besloten delen en waardevolle zichtlijnen.

Middeleeuwse verkaveling

Oorspronkelijk had het gehele gebied een middeleeuws verkavelingspatroon in onregelmatige blokken en regelmatige stroken (zie 'Verkaveling' in deelgebied 1). In de polder Nellestein is dit nog aanwezig. Door ontginning, vervening en plasvorming in het zuidelijk deel is de verkaveling aan het einde van de 18e eeuw volledig verdwenen.

Stelling van Amsterdam

Fort Botshol

- Fort
- Hoofdweerstandslijn (Waver)
- Acces (Zuidelijke ringdijk)
- Schootsveld

Fort Aan de Winkel

- Fort
- Hoofdweerstandslijn (Winkel)
- Acces (Ruigkade)
- Schootsveld

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Rivierlinten Oude Waver en Winkel

Overige structuren

- Noord-zuid en oost-west lopende watergangen (onder andere Bruggesloot en Molenvliet)
- Kades, waaronder de Ruigkade
- Botsholsedijk en het verlengde daarvan doorlopend langs de rand van Botshol naar de Waver

Stroomruggen

Winkel

Kleine landschapselementen

Groote Kooibosch, voormalige eendenkooi (zichtbaar op kaarten uit 1700 – 1800)

Deelgebied 3. Plassen: recreatie en natuur

Vinkeveense Plassen (met randzones), Achterbos West, Abcoudermeer

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 3

Landschapstype/ landgebruik/waarden	Relevant beleid voor deelgebied 3	Opmerkingen
Randen en linten	X	Het dichtst bebouwde lint is Vinkeveen Dorp (herijkte Structuurvisie Vinkeveen Centrum 2013).
Veenweidegebied		
Droogmakerijen		
Stroomruggen		
Plassen	X	
Waterhuishouding	X	Europese Kaderrichtlijn Water
Kernen landelijk gebied		
Natuur	X	EHS en externe werking Natura 2000 Botshol
Landbouw algemeen		
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied		
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwwlak uitbreiden		
Bouwwlak gecontr. Groeien		
Bouwwlak niet uitbreiden		
Bouwwlak nieuw		
Verbreiding agr. bedrijfsvoering		
Agr. Bedrijfsbeëindiging		
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam		
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie	X	
Beschermde legakkerzone	X	
Recreatie	X	Recreatievisie 2013; o.a. recreatief ontwikkelingsgebied en Blauwe Netwerk
Kernrandzones	X	Dijksterreinen Vinkeveen
Bepantingen	X	
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

In 2013 is de Visie Legakkers vastgesteld. Deze wordt vertaald in het nieuwe bestemmingsplan 'Plassengebied'.

Beleidskaart (waardevol en kenmerkend)

Openheid

Het Abcoudermeer is volledig open water, goed zichtbaar en beleefbaar vanaf de omringende openbare wegen. De Vinkeveense plassen bestaan uit een noordelijke en zuidelijke plas, gescheiden door de Baambrugse Zuwe. De provinciale weg N201 scheidt de zuidelijke plas in twee delen. In alle delen zijn legakkers en petgaten aanwezig die zorgen voor een deels open gebied en deels meer gesloten gebied (met zichtlijnen). In de noordelijke plas wordt het open, voormalige zandwinningsgebied omringd door zandeilanden.

De van oorsprong met gras begroeide of met te drogen turven belegde akkers zorgden voor een open en leeg landschap. Door recreatie en natuurvorming raakt het open zicht steeds meer vertroebeld. Het waterlandschap met lange smalle stroken land biedt veel afzonderlijke zichtlijnen.

Middeleeuwse verkaveling

In de Vinkeveense plassen en Achterbos west zijn legakkers en petgaten aanwezig. Dit zijn resten van het middeleeuwse verkavelingspatroon in het gebied dat doorliep van het midden van Groot-Mijdrecht Zuid tot aan de Angstel en Winkel. Door turfwinning zijn de percelen steeds verder afgegraven, totdat slechts smalle stroken land overbleven om de gewonnen turf op te drogen.

Ten behoeve van de afwatering van de oorspronkelijke polder zijn dwars in het gebied een kade en watering aangelegd, de huidige Groenlandsekade en Vinkenkade. Door veenwinning, plasvorming en droogmakerij is het verkavelingspatroon ten westen van de Groenlandsekade grotendeels verdwenen. Het patroon is nog herkenbaar aan de legakkers in de Noordplas, tussen Botsholse dijk en N201. In Achterbos West is de 'tussenfase' te zien van de middeleeuwse verkaveling naar het verveningslandschap met legakkers en petgaten.

Legakkers

De legakkers in de plassen tonen een historisch energielandschap waarbij veengrond werd gestoken en later opgebaggerd om tot turven te drogen. Dit gebied is, in tegenstelling tot de andere verveningsgebieden in de gemeente, na plasvorming niet drooggemalen ten behoeve van landbouwgrond. De legakkers hebben vaak een recreatieve functie.

In de Visie Legakkers 2013 is opgenomen welke akkers behouden moeten blijven en welke te kwetsbaar en te kostbaar zijn om te behouden.

Stelling van Amsterdam

Fort Aan de Winkel

- Schootsveld
- Hoofdweerstandslijn (Winkeldijk)

Oude Hollandse Waterlinie

- De zuidwestkant van het Abcoudermeer vormde de grens van het inundatiegebied.

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Rivierlint Winkeldijk
- Baambrugse Zuwe. Eén van de oudste wegen door het gebied, volgt de oorspronkelijke verkaveling.
- Lint Vinkeveen
- Groenlandsekade en Vinkenkade, aangelegd als achterkades en zijkades tijdens de middeleeuwse ontginning van het gebied.

Hoofdinfrastructuur

- N201

Overige structuren

- Geuzensloot: behoort tot de eerste gegraven waterafvoeren (circa 11e-12e eeuw) in een hooggelegen veenkoepel naar de omringende riviertjes. De vaart werd later belangrijk voor de scheepvaart.
- Botsholsedijk en Ringdijk Groot Mijdsrecht (Achterbos West), aangelegd ten behoeve van afwatering van de polders
- Gemeenlandsvaart: vroegere vaart door de polders van Vinkeveen richting Abcoude. Een deel van de vaart is nog aanwezig in het legakkergebied in de Noordplas, maar is niet meer als een vaart beleefbaar
- Noord-zuid lopende watergang in Winkelpolder
- Ruigkade, zijkade en begrenzing van de plassen met Botshol

Deelgebied 4. Veen: landbouw, natuur (EHS)

Groot Wilnis-Vinkeveen

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 4

Landschapstype/ landgebruik/waarden	Relevant beleid voor deelgebied 4	Opmerkingen
Randen en linten	X	Demmerik en Donkereind zijn de dichtst bebouwde linten binnen dit deelgebied
Veenweidegebied	X	
Droogmakerijen		
Stroomruggen		
Plassen		
Waterhuishouding	X	KRW (polder Demmerik en Veldwetering) en onderdeel van Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Kernen landelijk gebied	X	In dit gebied zijn dat Geerkade, Demmerik en Donkereind
Natuur	X	EHS-oost, uit te voeren langs watergangen en diverse deelgebieden, onder meer via particulier natuurbeheer, beschreven in Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen. De legakkers in het Gagelgebied hebben een natuurbestemming.
Landbouw algemeen	X	Eveneens onderdeel van Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied	X	Eveneens onderdeel van Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden		
Bouwvlak gecontr. groeien	X	
Bouwvlak niet uitbreiden		
Bouwvlak nieuw		
Verbreiding agr. bedrijfsvoering	X	Eveneens onderdeel van Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Agr. bedrijfsbeëindiging	X	Eveneens onderdeel van Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam		
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie	X	
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene Netwerk. Eveneens onderdeel Convenant Groot Wilnis-Vinkeveen
Kernrandzones	X	Demmeriklanden Vinkeveen
Beplantingen	X	
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

De uitvoering van convenant Groot Wilnis-Vinkeveen (2010) is één van de gebiedsprojecten. Dit is een integraal plan voor structuurversterking van de landbouw, terugdringen bodemdaling, verbeteren van de waterkwaliteit, versterken van recreatie, natuurontwikkeling (EHS) en het verbeteren van het beheer van bestaande natuur (EHS). Het convenant is vertaald in een realisatieplan en wordt uitgewerkt in deelgebieden en gebiedsgerichte maatregelen.

Beleidskaart (waardevol en kenmerkend)

Openheid

De randen van het open veenweidegebied bestaan uit de linten Demmerik, Donkereind en Oudhuijzen, N212, Geerkade, Veenkade, Demmeriksekade en Geuzensloot. Het gebruik als grasland garandeert de openheid. Het slotenpatroon, verdraaiingen in de richting van de verkaveling en houtkaden markeren en richten het perspectief. Beheersplannen, gekoppeld aan inrichtingsplannen voor deelgebieden (Convenant) en goede afspraken tussen beheerders, dienen de openheid van het gebied te behouden. In het gebied ligt één van de meest lange zichtlijnen (circa 8 km) in de gemeente, lopend van de plassen ten noordoosten van het deelgebied naar de N212 in het zuidwesten.

Middeleeuwse verkaveling

Kenmerkend is de middeleeuwse opstreckende verkaveling zonder vaste dieptematen. Vrij uniek zijn de knikken in de verkaveling van de polder Demmerik, waarschijnlijk ontstaan als gevolg van bodeminklinking. Hierdoor moest, om haaks op de hoogtelijnen te blijven, de kavelrichting tussen Oukoop en Demmerik worden gecorrigeerd. De inrichtingsplannen zullen de middeleeuwse verkaveling dienen te volgen.

Legakkers

Lokale vervening is zichtbaar in het Gagelgebied met de daar liggende legakkers.

Oude Hollandse Waterlinie

De hoofdweerstandslijn van de Oude Hollandse Waterlinie liep langs de Wilnis Zuwe – Oudhuijzerweg – Uitweg - Ter Aase Zuwe.

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Linten Demmerik, Donkereind, Oudhuijzen zijn ontstaan ten behoeve van de ontginning van het gebied in de middeleeuwen
- Bijleveld: gegraven watergang ten behoeve van waterafvoer en vaarverbinding
- Geerkade, Veenkade en Oude Demmerikse Kade: aangelegd ten behoeve van de ontginning
- Wilnis Zuwe, Ter Aase Zuwe: tezamen met andere zuwes behorend tot de oudste wegen in de gemeente

Hoofdinfrastructuur

- N212

Overige structuren

- Ruilverkavelingswegen: Demmerikse Kade, Korenmolenweg, Gagelweg: aangelegd in het kader van de Ruilverkaveling Oukoop-Kortrijk (1969-1989). Ook de recreatieterreinen Donkereindse Bos en Demmerikse Kade zijn aangelegd in het kader van de ruilverkaveling.

- Spoordijk: van oorsprong een open tracé, nu voor het grootste deel begroeid; overgebleven van de vroegere Haarlemmermeer spoorlijnen
- Veldwetering en diverse weteringen

Deelgebied 5. Veen: natuur (EHS)

Wilnis Bovenlanden

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 5

Landschapstype/ landgebruik/waarden	Relevant beleid voor deelgebied 5	Opmerkingen
Randen en linten	X	
Veenweidegebied	X	
Droogmakerijen		
Stroomruggen		
Plassen		
Waterhuishouding	X	KRW (Veldwetering) en onderdeel van het inrichtingsplan
Kernen landelijk gebied		
Natuur	X	
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied	X	
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden		
Bouwvlak gecontr. Groeien	X	
Bouwvlak niet uitbreiden		
Bouwvlak nieuw		
Verbreiding agr. Bedrijfsvoering	X	
Agr. Bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam		
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie	X	
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene- en Blauwe Netwerk. Het inrichtingsplan heeft eigen wandelroutes
Kernrandzones		
Bepantingen	X	
Kreekruggen	X	
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

Het inrichtingsplan voor de Wilnis Bovenlanden (inclusief beheerparagraaf) is één van de gebiedsprojecten. Het hoofddoel van het plan is dit gebied een belangrijke schakel laten zijn in de EHS. Op hoofdlijnen betekent dit het ontwikkelen van natte natuurdoelen (schraalland, oevers) en diverse typen grasland binnen het aanwezige waardevolle landschap. Nevendoelen zijn het tegengaan van de bodemdaling, het aanleggen van een robuust watersysteem met een goede waterkwaliteit en het versterken van de recreatieve functie van het gebied.

Beleidskaart

Openheid

De openheid wordt bepaald door de randen Amstelkade, Wilnis Zuwe en Bovendijk. In dit tussenliggende gebied liggen geen wegen. Het beheersplan, gekoppeld aan het inrichtingsplan en goede afspraken tussen beheerders, dient de openheid van het gebied te behouden.

Middeleeuwse verkaveling

Het deelgebied kenmerkt zich door de middeleeuwse verkaveling, met de Kromme Mijdrecht als basis, in onregelmatige breedtes van percelen en watergangen. Opstreckende, stervormige verkaveling, gericht op het middelpunt in De Ronde Venen. De Bovendijk, behorend tot het bovenland, is zich als grens gaan tonen toen het zuidelijk gelegen veengebied werd verveend en drooggemalen (Wilnis Veldzijde). Het inrichtingsplan zal de middeleeuwse verkaveling dienen te volgen.

Oude Hollandse Waterlinie

De hoofdweerstandslijn van de Oude Hollandse Waterlinie liep langs de Wilnis Zuwe – Oudhuijzerweg – Uitweg - Ter Aase Zuwe.

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Amstelkade als ontginningsbasis en boerderijlint
- Wilnis Zuwe
- dijk Molenland

Overige structuren

- Bovendijk
- Veldwetering, Heinoomsvaart

In het kader van de Ruilverkaveling Oukoop-Kortrijk is de Bovendijk gereconstrueerd, waarbij er boombeplanting is aangebracht. Ook het recreatieterrein Heinoomsvaart is ten tijde van de ruilverkaveling aangelegd.

Kleine landschapselementen

- Kleiputten, op een tak van het Rijn-Vechtriviersysteem (Spengen Stroomgordel), zuidelijk van de Bovendijk. Op de Archeologische Beleidskaart is de ligging van de oude stroom waarin de kleiputten zijn gegraven goed te zien.

Deelgebied 6. Veen: landbouw, natuur (EHS), Groene Contour

Mijdrechtse bovenlanden en Blokland

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 6

<i>Landschapstype/ landgebruik/waarden</i>	<i>Relevant beleid voor deelgebied 6</i>	<i>Opmerkingen</i>
Randen en linten	X	Kromme Mijdrecht en De Hoef West- en Oostzijde zijn de dichtst bebouwde linten binnen dit deelgebied
Veenweidegebied	X	
Droogmakerijen		
Stroomruggen		
Plassen		
Waterhuishouding	X	KRW (Mijdrechtse Bovenlanden)
Kernen landelijk gebied	X	De Hoef, apart beschreven in Landschapsnota
Natuur	X	
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied	X	Met onder meer vollegrondstuinbouw ten zuiden van de Oude Spoorbaan en enige glastuinbouw nabij Amstelhoek
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden		
Bouwvlak gecontr. Groeien	X	
Bouwvlak niet uitbreiden		
Bouwvlak nieuw		
Verbreiding agr. bedrijfsvoering	X	
Agr. Bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht	X	
Fort Bij Uithoorn	X	
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie		
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene- en Blauwe Netwerk
Kernrandzones		
Beplantingen	X	
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

- De EHS-aanduiding voor dit deelgebied is vervallen. De bestaande natuur valt wel onder EHS. De Mijdrechtse Bovenlanden behoren nu gedeeltelijk tot de Groene Contour (provinciaal beleid). De natuur die in dit gebied wordt ontwikkeld (alleen particulier) zal onder de EHS vallen.
- In het bovenland, ten noordoosten van Amstelhoek, kan een nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein van circa 10 ha komen.

Beleidskaart

Openheid

De Mijdrechtse bovenlanden vormen een langgerekte, op sommige plaatsen smalle zone, met divers landgebruik. De grootste openheid in De Mijdrechtse Bovenlanden is te vinden tussen Pondscoekersluis en Amstelhoek en in de polder Blokland, mede door het gebruik van (vrijwel alleen) grasland.

Middeleeuwse verkaveling

De middeleeuwse verkaveling heeft de Kromme Mijdrecht en Amstel als basis, wat te zien is aan het verkavelingspatroon dat haaks op deze rivieren is aangelegd. In de Mijdrechtse bovenlanden is de opstreckende, stervormige verkaveling, gericht op het middelpunt in De Ronde Venen zichtbaar. In de polder Blokland zijn de watergangen en percelen op het westen georiënteerd.

Stelling van Amsterdam

Fort bij Uithoorn

- Schootsveld
- Acces: Ringdijk Tweede Bedijking

Fort aan de Drecht:

- Accessen: Kromme Mijdrecht en Amstel
- Schootsveld

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Amstel en Kromme Mijdrecht
- De Hoef Oost- en Westzijde
- Mennonietenbuurt

Overige structuren

- Weteringen in polder Blokland
- Mennonietenwetering
- Molengang in polder Blokland, de molen is verdwenen
- Ruigekade
- Hoge Dijk: ringdijk ten behoeve van de droogmakerij ten westen van de polder Blokland
- Oude Spoorbaan: overgebleven van de vroegere Haarlemmermeer spoorlijnen; nu in gebruik als weg
- Ringdijken Tweede en Derde Bedijking

Kleine landschapselementen

Kleiputten in de polder Blokland en in het zuiden van de Mijdrechtse bovenlanden. Ontstaan door de winning van klei voor het verstevigen van dijken en ophogen van erven. De klei is afkomstig van een tak van het Rijn-Vechtriviersysteem (Spengen Stroomgordel).

Deelgebied 7. Droogmakerij: landbouw

Eerste Bedijking, Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Groot Mijdrecht-west, Wilnis Veldzijde

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 7

<i>Landschapstype/ landgebruik/waarden</i>	<i>Relevant beleid voor deelgebied 7</i>	<i>Opmerkingen</i>
Randen en linten	X	
Veenweidegebied		
Droogmakerijen	X	
Stroomruggen		
Plassen		
Waterhuishouding	X	KRW (Hoofdtocht Groot Mijdrecht)
Kernen landelijk gebied	X	Nessersluis en Gemaal Hoofdweg zijn geconcentreerde bewoningsgebieden. De kern Waverveen is apart beschreven in de Landschapsnota
Natuur		
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied	X	
Landbouwgebied	X	Groot Mijdrecht zuidwest en de open driehoek tussen Mijdrecht en Wilnis; overige delen zijn landbouwkerngebied
Glastuinbouwconcentratiegebied	X	Polder Derde Bedijking
Bouwwlak uitbreiden	X	
Bouwwlak gecontr. groeien	X	
Bouwwlak niet uitbreiden		
Bouwwlak nieuw		
Verbreding agr. bedrijfsvoering	X	
Agr. bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn	X	
Fort Waver-Amstel	X	
Fort Botshol	X	
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie		
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene- en Blauwe Netwerk. Zie ook bij bovenstaande ontwikkelingen.
Kernrandzones	X	Driehoek Mijdrecht-Wilnis, Marickenland West
Beplantingen	X	Voor Marickenland (west en oost) staat in het inrichtingsplan 2010 een oppervlakte aan bosblokken van circa 30 ha
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

Groot Mijdrecht zuidwest is een recreatief ontwikkelingsgebied (en Kernrandzone), behorend tot Marickenland. In 2010 is voor Marickenland een inrichtingsplan opgesteld.

Beleidskaart

Openheid

De polders zijn ontworpen als open agrarische gebieden met boerderijen gestructureerd langs rechte wegen met haaks daarop afwateringssloten. Het gebruik als grasland garandeert openheid. Polder Derde Bedijking heeft door haar diversiteit in landgebruik (onder andere kassen) weinig openheid. Voor het zuidelijk deel van Groot Mijdrecht (Marickenland) moet nog bepaald worden of het inrichtingsplan uit 2010 wordt gevolgd. Dit inrichtingsplan gaf het gebied een specifiek karakter, ondermeer door het aantal, vorm en richting van de bosblokken.

Rationele verkaveling

De polders Eerste Bedijking, Tweede Bedijking, Derde Bedijking, Groot Mijdrecht en Wilnis Veldzijde zijn vanaf het einde van de 18^e eeuw tot 1926 achtereenvolgens drooggemalen en ingericht. De verkaveling in de droogmakerijen is een rationele blokverkaveling met vaste maten van percelen, wegen en watergangen, ook te vinden in onder andere de Noord-Hollandse droogmakerijen als de Haarlemmermeer. Daarmee vergeleken is de maatvoering in De Ronde Venen verfijnder, met name door de kleinere schaal van de droogmakerijen. De polder Wilnis Veldzijde is als laatste drooggemalen en wijkt wat betreft inrichting af van de overige polders. De rationele verkaveling is niet zo streng toegepast, waardoor de verkaveling lijkt op een middeleeuwse strokenverkaveling. Ook verschillen de afzonderlijke percelen in grootte en het is de enige droogmakerij waarin geen wegen zijn aangelegd. Het inrichtingsplan voor Marickenland uit 2010 volgde de rationele verkaveling.

Kreekruggen

In alle droogmakerijen zijn meer of minder goed zichtbare kreekruggen te vinden van het voormalige waddensysteem. Alleen voor de grootste en meest zichtbare kreekruggen is naast archeologisch beleid ook landschapsbeleid geldend. Dat zijn kreekruggen in de Eerste-, Tweede- en Derde Bedijking, aangeduid op de Landschapsbeleidskaart. Voor alle andere, kleinere kreekruggen geldt alleen archeologisch beleid en geen specifiek landschapsbeleid.

Oude Hollandse Waterlinie

De hoofdweerstandslijn van de Oude Hollandse Waterlinie liep langs de Wilnis Zuwe – Oudhuijzerweg – Uitweg - Ter Aase Zuwe.

Stelling van Amsterdam.

Fort Bij Uithoorn

- Fort
- Hoofdweerstandslijn (Amstel)
- Accessen (Mijdrechtse Zuwe en Ringdijk Eerste Bedijking)
- Schootsveld

Fort Waver-Amstel

- Fort
- Hoofdweerstandslijn (Amstel en Oude Waver)

- Acces: Bijleveld
- Schootsveld

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijk structuren

- Rivieren met dijken: Amstel, Oude Waver
- Linten Waverveen, Herenweg-Padmosweg
- Kerkvaart/ dijk/ AC Verhoefweg
- Dijk Molenland
- Veldweg/ dijk (voormalige Bijleveld)
- Mijdrechtse Zuwe (N201)

Hoofdinfrastructuur

- N201, N212

Overige structuren

- Hoofdweg
- Dwarstochten en –wegen in de polders
- Polderdijken
- Ringdijken/ ringvaarten Eerste en Tweede Bedijking
- Dijk tussen Eerste en Tweede Bedijking

Deelgebied 8. Droogmakerij: natuur

Groot Mijdrecht (oostelijke delen)

Tabel Landschappelijke waarden en relevant beleid deelgebied 8

Landschapstype/ landgebruik/waarden	Relevant beleid voor deelgebied 8	Opmerkingen
Randen en linten	X	Westelijke rand van Vinkeveen sluit aan bij 90 ha nieuwe natuur
Veenweidegebied		
Droogmakerijen	X	
Stroomruggen		
Plassen		
Waterhuishouding	X	KRW (Hoofdtocht Groot Mijdrecht). De waterbergingsopgave van 20 ha wordt ingebracht bij natuurontwikkeling en eventueel verbreding van watergangen
Kernen landelijk gebied	X	Gemaal Hoofdweg is een geconcentreerde bewoningsgebied. De kern Waverveen is apart beschreven in de Landschapsnota
Natuur	X	Nieuwe natuur vindt deels plaats via particulier natuurbeheer
Landbouw algemeen	X	
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied	X	
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwwlak uitbreiden		
Bouwwlak gecontr. Groeien	X	
Bouwwlak niet uitbreiden		
Bouwwlak nieuw		
Verbreiding agr. Bedrijfsvoering	X	
Agr. Bedrijfsbeëindiging	X	
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten		
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn		
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol	X	
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude		
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie		
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Groene- en Blauwe Netwerk. Wandelroutes in zuid binnen nieuwe natuur
Kernrandzones		
Beplantingen	X	Voor Marickenland (west en oost) staat in het inrichtingsplan 2010 een oppervlakte aan bosblokken van circa 30 ha
Kreekruigen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

In dit deelgebied wordt in de oostelijke delen nieuwe natuur ontwikkeld (Ecologische Hoofdstructuur). In het noorden van dit gebied gebeurt dit op basis van het Pact van Poldertrots (2012). De nieuwe natuur gaat bestaan uit circa 75 ha moerasgebied en verder uit graslanden. Voor het zuidelijk deel van Groot Mijdrecht (Marickenland) moet nog bepaald worden of het inrichtingsplan uit 2010 wordt gevolgd. Dit inrichtingsplan gaf het gebied een specifiek karakter, onder meer door het aantal, vorm en richting van de bosblokken.

Beleidskaart

Openheid

Het grootste deel van de nieuwe natuur in het noordelijk deel gaat bestaan uit graslanden, waarmee de openheid in stand blijft. De nieuwe moerasnatuur zal zodanig moeten worden beheerd dat er geen bosvorming plaats vindt. Voor het zuidelijk deel moet nog bepaald worden of het inrichtingsplan uit 2010 wordt gevolgd. Dit inrichtingsplan gaf het gebied een specifiek eigen karakter, onder meer door het aantal, vorm en richting van de bosblokken (ca. 30 ha).

Rationele verkaveling

Groot Mijdrecht is drooggemalen tussen 1872 en 1880 en ingericht op basis van rationele strokenverkaveling in vaste maten. Vooral in het noordelijk deel wordt deze verkaveling enigszins aangetast door de vorming van moerasblokken.

Stelling van Amsterdam

Fort in de Botshol

- Hoofdweerstandslijn (Winkel)
- Acces (Botsholsedijk)
- Schootsveld

Lijnstructuren

Historisch meest belangrijke structuren

- Oude Waver

Hoofdinfrastructuur

- N201, N212

Overige structuren

- Waverveense Pad
- Ringdijk en ringvaart Groot Mijdrecht
- Hoofdweg
- Dwarstochten en -wegen

Deelgebied 9. Kernen

Abcoude, Amstelhoek, Baambrugge, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis

<i>Landschapstype/ landgebruik/waarden</i>	<i>Relevant beleid voor deelgebied 9</i>	<i>Opmerkingen</i>
Randen en linten	X	Alle kernen. Het lint van Vinkeveen (inclusief Demmerik en Donkereind) is het meest herkenbaar als middeleeuwse ontginningsbasis.
Veenweidegebied	X	Amstelhoek, Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis
Droogmakerijen	X	Mijdrecht, Vinkeveen, Wilnis
Stroomruggen	X	Abcoude en Baambrugge
Plassen	X	Vinkeveen
Waterhuishouding	X	
Kernen landelijke gebied		
Natuur		
Landbouw algemeen		
Landbouwkerngebied		
Landbouwgebied		
Glastuinbouwconcentratiegebied		
Bouwvlak uitbreiden		
Bouwvlak gecontr. Groeien		
Bouwvlak niet uitbreiden		
Bouwvlak nieuw		
Verbreding agr. bedrijfsvoering		
Agr. Bedrijfsbeëindiging		
Cultuurhistorie	X	
Beschermde dorpsgezichten	X	Abcoude en Baambrugge
Stelling van Amsterdam	X	
Fort aan de Drecht		
Fort Bij Uithoorn	X	
Fort Waver-Amstel		
Fort Botshol		
Fort Aan de Winkel		
Fort Bij Abcoude	X	
Fort Nigtevecht		
Oude Hollandse Waterlinie	X	
Beschermde legakkerzone		
Recreatie	X	Blauwe Netwerk.
Kernrandzones	X	Demmeriklanden Vinkeveen
Beplantingen		
Kreekruggen		
Overige Legakkers		

Ontwikkelingen

Voor Abcoude, Amstelhoek, Baambrugge, Vinkeveen-centrum en Wilnis Dorp zijn dorpsvisies/ structuurvisies opgesteld.

Beleidskaart

Openheid

De openheid in kernen is zeer beperkt, met uitzondering van de beschermde dorpsgezichten Abcoude en Baambrugge. Het open grasland versterkt de beleving van de historische kernen vanuit omliggend openbaar gebied. Ook wordt vanuit de kernen het omliggende landschap beleefd. In de kernen Vinkeveen en Wilnis is de historische verkaveling aanwezig tussen het lint en de achterliggende ringdijken.

Stelling van Amsterdam

Fort bij Uithoorn

- Hoofdweerstandslijn (Ringdijk eerste bedijking – Mijdrechtse Zuwe – Uithoorn)
- Access (Mijdrechtse Zuwe)
- Schootsveld

Fort Abcoude

- Hoofdweerstandslijn (Angstel, Gein)
- Schootsveld

Lijnstructuren

- Natuurlijke watergangen Angstel, Gein en Amstel
- Rivierlint Amstel in Amstelhoek
- De ontginningslinten van Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen vormen tezamen een ring die deels is aangelegd bij de ontginning van het veengebied in de middeleeuwen. De verbinding met de omliggende dorpen werd gevormd door Zuwes, paden door het veengebied die doorliepen tot het centrum van het gebied. Op de plek waar de Zuwes de binnenring kruisten, werden kerken gebouwd.
 - o Het lint Mijdrecht (Dorpsstraat, Hofland)
 - o Het lint Vinkeveen (Demmerik, Herenweg, Achterbos)
 - o Het lint Wilnis (Herenweg, Oudhuijzerweg)
- Vaarten
 - o Ringvaarten in Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis, Kerkvaart in Mijdrecht, aangelegd ten behoeve van droogmakerijen
 - o Heinoomsvaart en Bijleveld in Wilnis, aangelegd als infrastructuur in het middeleeuwse veenweidelandschap
- Dijken
 - o Ringdijken in Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis
 - o Spoordijk, overgebleven van de vroegere Haarlemmermeerspoorlijnen
- Historische wegen
 - o Abcoude: in de Beheersverordening van het beschermde dorpsgezicht van Abcoude is een kaart opgenomen met de belangrijkste historische wegen. De wegenstructuur in het historische centrum van het dorp is al eeuwen onveranderd. Het jaagpad, nodig voor de trekschuiten, liep vanaf Baambrugge ten oosten van de Angstel, stak in Abcoude de Angstel over en vervolgens aan de andere kant richting Amsterdam.

- Amstelhoek
 - Amstelkade
 - Mijdrechtse Zuwe
- Baambrugge
 - In de Beheersverordening van het beschermde dorpsgezicht van Baambrugge is een kaart opgenomen met de belangrijkste historische wegen, waaronder de Rijksstraatweg, Brugstraat, Dorpsstraat en Binnenweg. Deze wegenstructuur is al eeuwen onveranderd.
 - Rijksstraatweg, aangelegd in opdracht van Napoleon begin 19e eeuw als Route Impériale nr. 2.
 - Zand- en Jaagpad, aangelegd ten behoeve van de trekvaart
 - Zuwe, een van de oudste wegen in het gebied, ligt tussen Baambrugge en Vinkeveen, heet voor het grootste deel Baambrugse Zuwe
- De hoofdweerstandslijn van de Oude Hollandse Waterlinie liep langs de Wilnisse Zuwe – Oudhuijzerweg – Uitweg – Ter Aase Zuwe in Wilnis. De zuidwestkant van het Abcoudermeer vormde een van de grenzen van het inundatiegebied.

Kleine landschapselementen

- Molenbiotoop Veenmolen aan de Oudhuijzerweg in Wilnis